

Андрос С.В.
канд. економ. наук, доцент
Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ)

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЦИКЛІЧНІСТЬ ТА ДИСБАЛАНСИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

FACTORS AFFECTING THE DEVELOPMENT CYCLES AND IMBALANCES IN GLOBAL FINANCIAL MARKETS

Досліджено основні тенденції та структурні зміни формування, становлення та розвитку світового фінансового ринку. Проаналізовано фактори впливу на циклічність та дисбаланси розвитку світового фінансового ринку. Сформульовані цільові орієнтири, методи й інструменти впливу на періодизацію розвитку фінансового ринку. Виявлено особливості функціонування та запропоновано напрямки зростання національного фінансового ринку в умовах економічної кризи. Розглянута модель формування фінансового ринку в умовах зростання ризиків і глобальних дисбалансів. Обґрунтовано необхідність відтворювального підходу до оцінювання процесів регулювання національного фінансового ринку в умовах глобалізації. Сформульовано закономірності впливу процесів глобалізації на розвиток фінансової системи країни. Обґрунтовано, що циклічність та дисбаланси розвитку світового фінансового ринку передбачають формування міжнародного співробітництва, адекватного рівню інтернаціоналізації продуктивних сил. Проаналізована тенденція зростання кредитної заборгованості суб'єктів, спровокована стратегією кредитної діяльності іноземних банків. Запропоновано впровадження в практику банківської справи національних стандартів якості банківської діяльності з урахуванням рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду та вимог чинного законодавства України.

Исследованы основные тенденции и структурные изменения формирования, становления и развития мирового рынка. Проанализированы факторы влияния на цикличность и дисбалансы развития мирового рынка. Сформулированы целевые ориентиры, методы и инструменты влияния на периодизацию развития рынка. Выявлены особенности функционирования и предложены направления роста национального рынка в условиях экономического кризиса. Рассмотрена модель формирования финансового рынка в условиях роста рисков и глобальных дисбалансов. Обоснована необходимость воспроизводственного подхода к оценке процессов регулирования национального финансового рынка в условиях глобализации. Сформулированы закономерности влияния процессов глобализации на развитие финансовой системы страны. Обосновано, что цикличность и дисбалансы развития мирового рынка предполагают формирование международного сотрудничества, адекватного уровню интернационализации производительных сил. Проанализирована тенденция роста кредитной задолженности субъектов, спровоцированная стратегией кредитной деятельности иностранных банков. Предложено внедрение в практику банковского дела национальных стандартов качества банковской деятельности с учетом рекомендаций Базельского комитета по банковскому надзору и требований действующего законодательства Украины.

The basic trends and structural changes in the formation and development of the world market. Factors of influence on recurrence and imbalances of the global financial market. Formulated targets, methods and tools of influence on periods of financial market development. The features of the operation

and proposed directions of growth of national financial markets in times of economic crisis. Considered a model of financial market risks in terms of growth and global imbalances. The necessity of reproduction approach to the evaluation of processes regulating domestic financial market globalization. Formulated laws impact of globalization on the development of the financial system. Proved that cycles and imbalances of the global financial market involves the formation of international cooperation, an adequate level of internationalization of the productive forces. The tendency of growth of credit debt actors provoked strategy lending activities of foreign banks. An introduction to the practice of banking national standards of banking with the recommendations of the Basel Committee on Banking Supervision and the effective legislation of Ukraine.

Ключові слова: глобалізація, інструменти, криза, ризик, фінансовий ринок

Вступ. Глобальний фінансовий ринок, забезпечуючи свободу пересування капіталів у міжнародному масштабі, виступає важливою складовою світової економіки. Забезпечення стійкості функціонування фінансового ринку дозволяє підтримувати стабільний рівень основних параметрів розвитку світової економіки, валютних курсів, знижувати ризики, створювати належні умови для розширення інвестування, розвитку міжнародного кредитування, міжнародних фондів і страхових операцій. Розробка ефективної політики регулювання фінансового ринку повинна ґрунтуватися на аналізі закономірностей його формування, взаємозв'язків з еволюцією міжнародних фінансових відносин та фінансової системи у цілому. Дослідження специфіки розвитку світового фінансового ринку дає змогу визначити цільові орієнтири, методи й інструменти впливу на циклічність та дисбаланси його розвитку.

Становлення міжнародного фінансового ринку, вітчизняної банківської системи зумовили необхідність підвищення якості та капіталізації комерційних банків й активного використання принципів стратегічного менеджменту. Обов'язковість наявності стратегій розвитку банків і рекомендацій Базельського Комітету з банківського нагляду зумовили розробку комплексних програм розвитку, які передбачають впровадження новітнього набору методик обслуговування клієнтів, здійснення важливих видів управлінської діяльності, схем, моделей, організаційної перебудови у відповідності до міжнародних стандартів регулювання діяльності банків. Стратегія національної орієнтованості учасників фінансового ринку повинна спиратися на загальні принципи розвитку бізнесу з урахуванням інтересів і планів держави.

Теоретико-методологічні засади формування окремих сегментів світового фінансового ринку, періодизація його розвитку, створення ефективної системи регулювання розглядаються в наукових працях вітчизняних і зарубіжних вчених: А. Алексєєва, М. Ареф'єва, Д. Блекуелла, В. Бурлачкова, М. Головніна, О. Дзюблюка, М. Диби, В. Зимовця, А. Мороза, Д. Кідуелла, Б. Луціва, Р. Петерсона, А. Пересади, Л. Примостки, В. Прядко, М. Савлука, Т. Стечишин, Н. Шелудька, Ф. Фабощі, В. Федосова [1-13]. Дослідження науковців присвячені вивченню окремих сегментів фінансового ринку, зокрема, валютного, кредитного,

фондового. Аналізу формування світового фінансового ринку як цілісної структури, розробки напрямків підвищення ефективності функціонування національного фінансового ринку та включення його в світову мережу приділено недостатньо уваги. Недостатньо дослідженими залишаються проблеми глобальних дисбалансів на міжнародному фінансовому ринку на сучасному етапі. Виникає необхідність комплексного вивчення цільових орієнтирів, методів й інструментів впливу на циклічність та дисбаланси розвитку світового фінансового ринку.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає в поглибленому аналізі теоретико-методологічних підходів формування і розвитку світового фінансового ринку, оцінюванні механізму його діяльності в умовах глобальних викликів. Для досягнення визначеної мети сформульовані наступні завдання: дослідити еволюцію світового фінансового ринку; виявити основні тенденції та структурні зміни становлення фінансового ринку в умовах кризи; визначити особливості формування національного фінансового ринку в умовах глобалізації; сформулювати цільові орієнтири, методи й інструменти впливу на циклічність та дисбаланси розвитку фінансового ринку; обґрунтувати необхідність методичного підходу до оцінювання процесів регулювання національного фінансового ринку в умовах глобалізації.

Методологія дослідження. Наукове дослідження ґрунтуються на засадах теорії нечіткої логіки як основи для побудови економіко-математичних моделей аналізу і прогнозування формування та розвитку світового фінансового ринку. Постановка завдань дослідження та вибір способів їх вирішення базується на засадах теорій фінансового аналізу. Для аналізу фінансового ринку поряд з теорією нечіткої логіки застосовуються методи дискримінантного аналізу; системно-функціональний підхід, загальнонаукові методи наукового пошуку, логічного і ситуаційного аналізу; методи експертних оцінок глобальних дисбалансів; статистичних угруповань, абстрагування, порівняння.

Результати дослідження. Становлення світового фінансового ринку відбувалося на базі інтернаціоналізації міжнародних операцій ринків позичкових капіталів. Міжнародна торгівля розвивалася повільно, бракувало прямих інвестицій і фінансових операцій. Створені Міжнародний валютний фонд і Світовий банк надавали нового поштовху розвитку світової торгівлі шляхом розширення потоків капіталу на міжнародному рівні. Розвиток нових інформаційних технологій посилював залежність різних фінансових ринків від економічного та фінансового впливу США. Сформувався глобальний так званий інтегрований фінансовий ринок. Усередині якого відбувався постійний взаємний перетік капіталів, короткострокові вкладення трансформувалися в

середньострокові і довгострокові кредити, емісія цінних паперів (ЦП) замінювалася позиками. Спостерігалася тенденція різкого спекулятивного розширення ринку ЦП із залученням великої кількості вкладників.

Зростання невизначеності на фінансовому ринку, зокрема, щодо валютних курсів і курсів ЦП сприяло розвитку механізмів управління ризиками. Традиційні інструменти доповнювалися новими видами ЦП і зобов'язаннями – деривативами як похідних від інших ЦП. Деривативи відкривали можливість для спекуляцій на зміні курсів валют, акцій. Транзакції з деривативами виявилися поза системою правового регулювання та відкрили можливості для масштабних спекуляцій, прискорюючи процес відокремлення валютно-фінансової сфери від реальної економіки. Сфера фінансових операцій акумулювала капітал, який перетворювався не на прямі інвестиції, а трансформувалася у спекулятивний. Розгортався феномен «економіки мильної бульбашки». Неконтрольоване транскордонне переміщення величезної маси капіталу відбувалося у вигляді короткострокових портфельних інвестицій, і концентрація його в сфері фінансових спекуляцій спричинила нестабільність у світі.

Події минулих років у контексті системи міжнародного фінансового ринку, актуалізували питання про визнання того, що залежність між грошовою масою і цінними паперами, що перебувають в обігу, та динамікою номінального ВВП є нестабільною. Розглянемо декілька взаємопов'язаних проблем, вирішення яких дасть змогу прогнозувати повторення криз у майбутньому. Перша проблема пов'язана з ринком похідних ЦП, національних валютних систем, світовою борговою кризою, відкритістю ринку товарів і послуг. Друга проблема стосується традиційних інструментів регулювання світового фінансового ринку, яких сьогодні явно недостатньо. Складність вирішення даних проблем полягає у високому ступені інтеграції в економіці і політиці, тоді як в умовах глибокого суперництва на світовому ринку основних економічних центрів Північної Америки, Західної Європи та Південно-Східної Азії реальні процеси інтеграції протікають по лінії створення регіональних блоків. Формування блоків виступає захисною реакцією на дестабілізацію економічної ситуації у світі.

Зростаюча ступінь інтеграції світової економіки вимагає створення світової валютної системи. Функцію світових грошей виконують три валюти: долар США, євро, ієна. Інші національні валютні системи використовують їх в якості резервної валюти та в міжнародних розрахунках. Така ситуація значно підсилює нестабільність світового фінансового ринку і вимагає активізації дій урядів і ЦБ у сфері координації валютно-кредитної та загальноекономічної політики.

Спостерігається тенденція до переорієнтації бізнесу з готівкових операцій на строкові, і з реальних – на фінансові. У цій ситуації країни з ринковою економікою стають реципієнтами спекулятивного капіталу. За рахунок значної невідповідності швидкості руху капіталу і термінів створення матеріальних цінностей зростають ризики сталого розвитку. Для країн з нерозвиненою

економічною структурою й експортною базою масштабні вкладення спекулятивного капіталу, заохочувані політикою, зорієнтованою на лібералізацію фінансових операцій є неефективними.

Структура світового фінансового ринку передбачає перерозподіл кредитних ресурсів між економіками, де кінцеві учасники операції, зокрема, кредитор і позичальник є резидентами різних країн. У даний час відбувається збільшення частки боргових інструментів у структурі капіталу корпорацій і банків як основних позичальників на ринках капіталів. Великі запозичення і на регулярній основі здійснюють держави, які в силу свого статусу не мають змоги звертатися на ринки, де кредитування виконує акціонерний капітал.

Серйозною тенденцією на боргових ринках стає кількісне і якісне збільшення інституційних інвесторів чи фінансових інститутів колективного інвестування. Посилюється роль страхових й інвестиційних компаній, пенсійних і пайових фондів. Це веде до орієнтації інвестицій на довгострокові фондові цінності. Активну роль відіграють Центральні банки (ЦБ), інтенсивне накопичення валютних резервів яких сприяє посиленню позицій даної категорії інвесторів. ЦБ здійснюють управління фінансовими ресурсами країни, включаючи валютну інтервенцію, кожен з яких здійснює власну інвестиційну політику. Збільшується торгівля похідними фінансовими інструментами і появляються нові інструменти, покликані забезпечити стимулювання розвитку фінансового ринку. Саме ця частина глобальної фінансової системи є джерелом дестабілізуючого впливу на світове господарство. Основне джерело проблем полягає в діяльності великих фінансових інститутів з випуску іпотечних облігацій.

Обсяг проданих іпотечних облігацій у десятки разів перевищив суму всіх виданих кредитів, на яких вона ґрунтувалася. Йдеться про незабезпеченість переважної більшості таких паперів. При цьому фінансовий ринок не мав у розпорядженні вільної грошової маси в обсягах, необхідних для придбання утворених деривативів. Дійсно фінансові інститути обмінювалися між собою багатомільярдами пакетами облігацій, включаючи їх у вартість своїх активів. Стрімке зростання банківських активів супроводжувалося виплатою значних винагород менеджерам вищої ланки.

Криза виникла у фінансовій системі розвинених країн, в першу чергу, в США, а потім перекинулася на Західну Європу, фінансові інститути якої були тісно пов'язані з американським фінансовим ринком. Першим глобальним проявом кризи стали потрясіння на національних міжбанківських ринках по всьому світу, включаючи і Україну. Шоки приймали різні форми: висока волатильність ставок овернайт і короткострокових процентних ставок, різке збільшення міжбанківських ставок, зниження обсягів торгівлі. ЦБ розвинених країн здійснили низку скоординованих дій у відповідь на світову фінансову кризу. По-перше, було скоординоване зниження ставок шістьма провідними світовими центральними банками. По-друге, низка ЦБ відкрили лінії валютного свопу для

ЦБ, які відчували потребу в додатковому фінансуванні у відповідній валюті. Слід відмітити угоди валютного свопу між ЦБ, наприклад, шведського Ріксбанк з Ісландією, Латвією, Естонією, а також угоди Народного банку Китаю з Білорусією, Аргентиною і низкою країн Південно-Східної Азії. ЦБ були змушені були переглянути цілі, функції, інструменти грошово-кредитної політики (ГКП). Більшість ЦБ проводили проциклічну ГКП.

Неузгодженість на фондовому ринку програмувалася прихованими проблемами світової економіки, включаючи діяльність банківського сегменту. Споживче кредитування 2000-х рр. було не спроможне за рахунок відсотків покрити інфляційні витрати банків. Кредитування населення під низький відсоток (3%) стало наслідком глобального перенакопичення капіталів.

В умовах падіння попиту в Північній Америці і Європі зросла роль країн, які володіли великими внутрішніми ринками, – йдеться про такі країни як: Бразилія, Росія, Індія, Китай. В умовах спаду в США ці країни перетворилися на центр тяжіння капіталів, зростаюча частка яких була спекулятивною. Відбувалося загострення існуючих протиріч у міру значного накопичення похідних ЦП. Додатковим негативним фактором для світової фінансової системи у 2008р. стало прискорення інфляції, що відобразилося у зростанні цін на продовольство і паливо. У різній мірі інфляція торкнулася країн світу, нерівномірно знижуючи купівельну спроможність усіх грошових одиниць. Банківська система зіткнулася з серйозними проблемами в умовах різкого спаду фондового ринку, практично повної зупинки міжбанківського ринку та падіння довіри до неї вкладників.

Складність вирішення проблеми, пов'язаної з інфляцією, полягала у неузгодженості політики різних урядів, які, зосередивши зусилля на боротьбі зі швидким зростанням цін, діяли як локальні учасники конкретного ринку, створюючи передумови для експорту інфляції в інші країни.

Держави, які послаблювали ГКП для підтримки темпів економічного розвитку, ще більше провокували інфляцію. Заходи, що вживалися урядами і ЦБ для запобігання поширення кризи ліквідності, передбачали величезні вливання коштів в економіку. Така стратегія уряду, підтримуючи відносну фінансову стабільність, провокувала подальше знецінення грошової маси. Показники, що характеризували ГКП України у 2002-2012рр. наведено на рис. 1, 2.

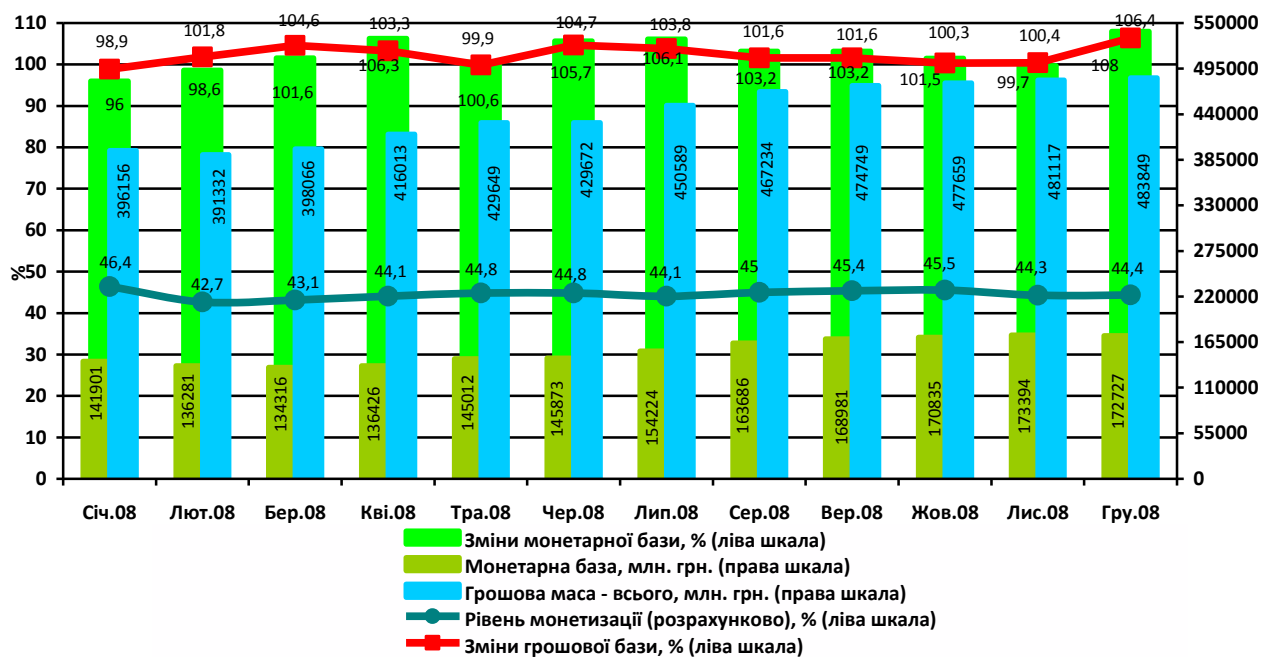

Рис. 1. Тенденції розвитку грошово-кредитного ринку України
 Складено автором на основі [14]

Аналіз даних рис. 1 і рис. 2 показав, що в умовах напруженої ситуації на грошово-кредитному ринку у 2008р. превалювала тенденція до уповільнення темпів зростання грошової маси та монетарної бази, що в цілому відображало стриманий характер грошово-кредитної політики. Монетарна база збільшилася на 31,5%, грошова маса – на 29,9%, тоді як у 2007р. – на 46% та 51,7% відповідно. Монетарна база в грудні 2008р. зросла на 8,0% (31,5% за 2008р.) – до 186,7 млрд. грн. На динаміку грошової пропозиції впливала політика Уряду з управління бюджетними коштами. Кошти Уряду в національній валюті на рахунках у НБУ після збільшення впродовж перших 11 місяців 2008р. майже в 3,9 рази – до 17,0 млрд. грн. у грудні зменшилися на 54,6% – до 7,7 млрд. грн. Це було вагомим чинником прискорення зростання монетарних агрегатів протягом грудня 2008р.

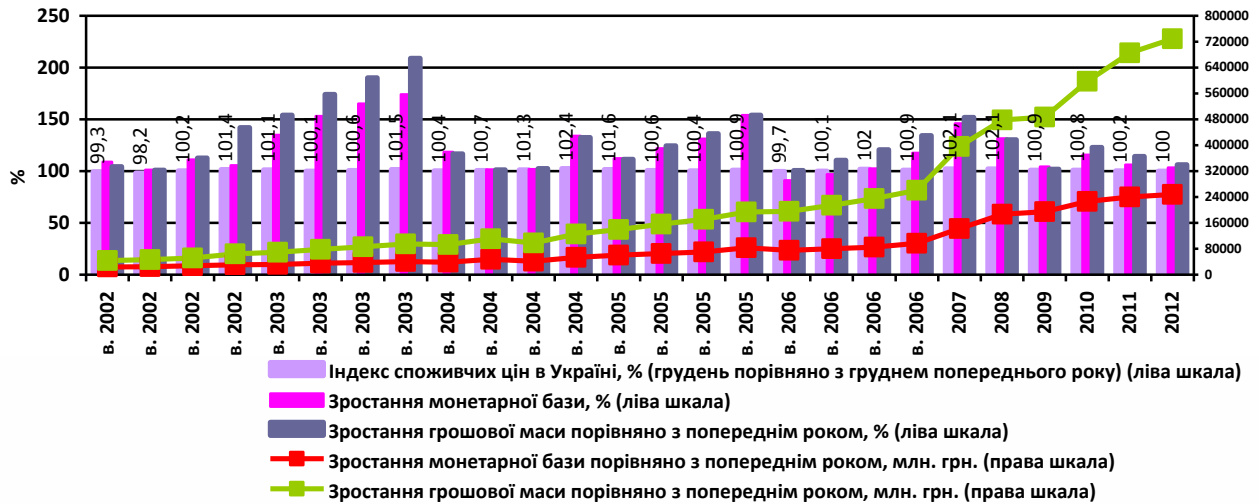

Рис. 2. Грошово-кредитна політика України упродовж 2002-2012рр.
Складено автором на основі [14]

Отже, одним із проявів глобальної фінансової кризи є інфляція. В даному випадку гроші втрачають товарну забезпеченість. Зниження виробництва змінює співвідношення між грошовою і товарною масами. В результаті масштабного біржового обвалу у світі може не залишитися жодної стійкої грошової одиниці. Натомість євро чи юань можуть стати валютами найменших втрат. Перетік капіталів із валют світової периферії в євро чи в юань зміцнюватимуть інфляцію в розвинутих економіках, підвищуючи забезпеченість резервної валюти та переносючи її проблеми на національні валютні системи.

Незважаючи на певну неможливість поєднати фіксацію валютного курсу з незалежною ГКП, низка країн, що розвиваються, здійснюють регулювання валютних курсів. Тенденції зміни офіційного курсу гривні за 100 дол. США в Україні протягом 1997-2012рр. наведено на рис. 3.

Однією з переваг глобалізації є можливість не інфляційного нарощування сукупного попиту, оскільки процес глобалізації чинить потужний вплив на інфляцію в сторону її зниження. Побічними ефектами подібного нарощування сукупного попиту стають вибухове зростання цін активів та виникнення «фінансових бульбашок». Це створює вторинні інфляційні ефекти. Так, зростання доходів значної частини населення в бідних країнах стало одним із факторів зростання цін на продовольство на світових ринках у 2007р.

Стабільна державна підтримка зумовила розвиток стратегій, які сприяли максимізації менеджерської винагороди, і призвели до заміни критеріїв у реалізації зобов'язань компаній перед суспільством. Саме дана мотивація стимулювала надлишковий іпотечний рух, оскільки чим більше видається незабезпечених іпотек – тим вище будуть менеджерські бонуси.

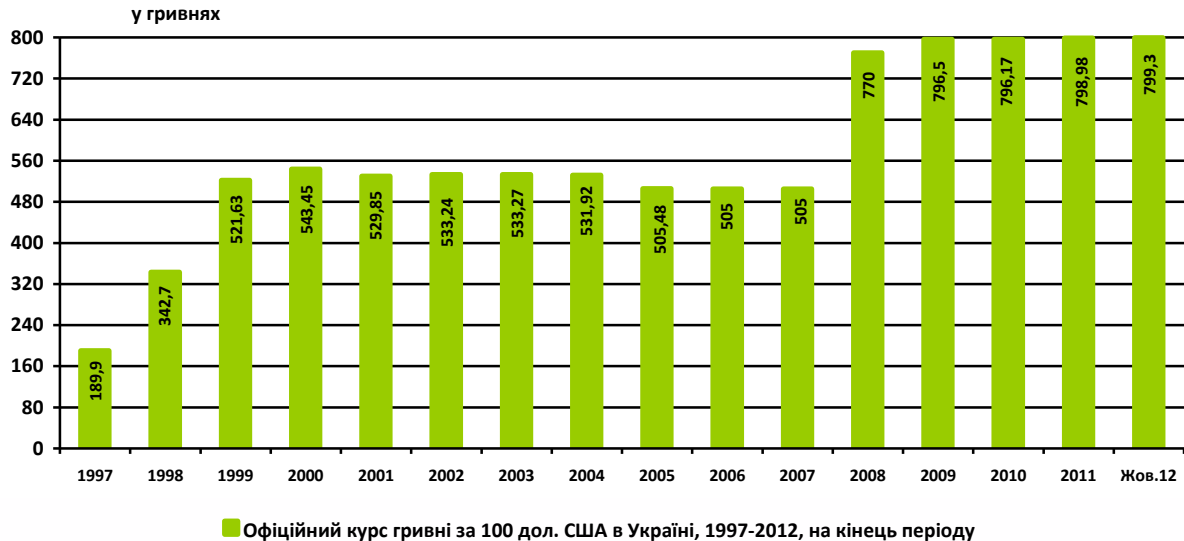

Рис. 3. Офіційний курс гривні по відношенню до дол. США в Україні у 1997-2012рр.

Складено автором на основі [15]

ЦБ й інші регулюючі органи, покликані відстежувати стійкість фінансових ринків, часто вирішують не першорядні питання, опиняючись при цьому не готовими протистояти новій більш небезпечній кризі. Ця криза стосується, перш за все, банківської і кредитної сфери та зачіпає підприємства, більшою мірою пов'язані з кредитуванням. Розглянемо можливості, що відкриваються перед бізнесом, у контексті забезпечення фінансової стійкості ринків.

У будівництві труднощі із залученням фінансування можуть викликати перенесення строків або заморожування частини проектів. Це дає змогу великим інвесторам купувати ці проекти, а також земельні ділянки і, як правило, по заниженим цінам. Рівень монополізму в світі зростає за рахунок поглинань. Роль держави в економіці підвищується. Уряди країн з ринковою економікою активно застосовують неринкові методи впливу. Серед основних з них можна виділити наступні: націоналізація найбільших фінансових інститутів; скоординовані дії ЦБ по зниженню облікових ставок; фінансування операцій по купівлі фінансових структур, що опинилися на межі банкрутства; виділення безпрецедентних сум з бюджетів на викуп неліквідних активів. Стало нормою втручання регулюючих органів у процес торгів на світових фондових біржах. Загальносвітова дестабілізація фінансових ринків відображається на економічній ситуації всіх країн, у т.ч. і України. Функціонуючи в умовах погіршення доступу до зовнішніх запозичень та зниження ліквідності фінансових систем, Україна зіткнулася з високим рівнем інфляції у споживчому і виробничому секторах. Темпи інфляції (індекс споживчих цін) в Україні упродовж 1997-2012рр. наведено на рис. 4.

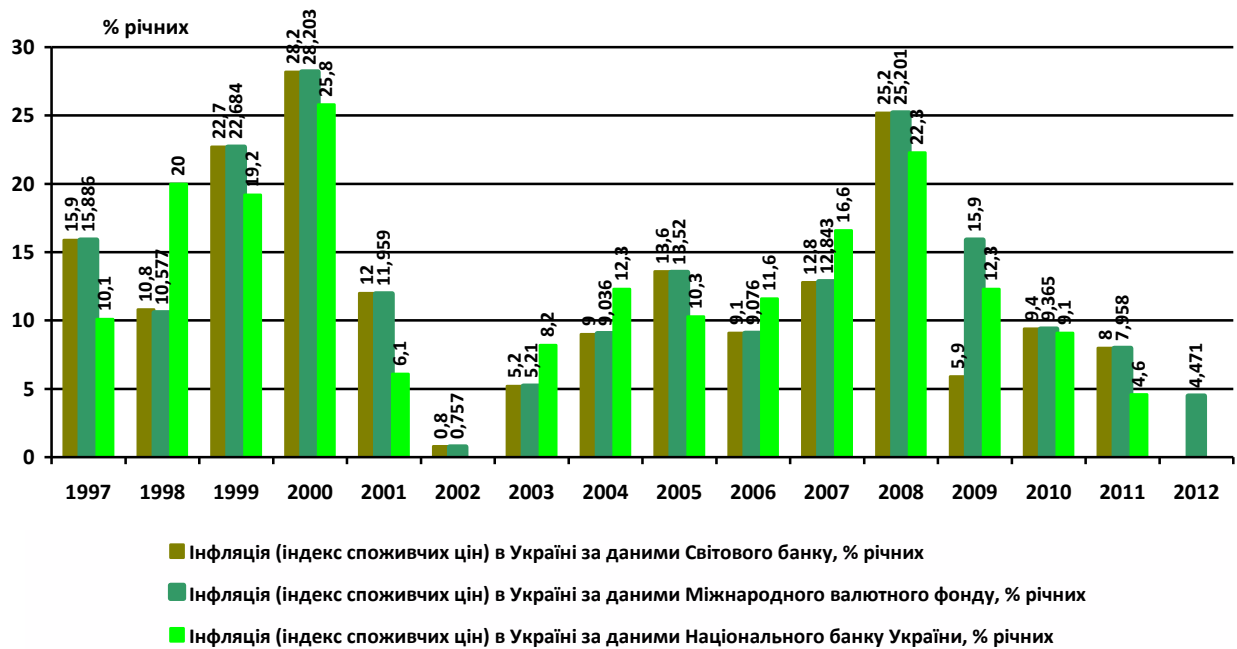

Рис. 4. Інфляція (індекс споживчих цін) в Україні, 1997-2012рр., % річних
 Складено автором на основі даних [16-17]

Несприятлива світова інфляційна ситуація стала загрозою для макроекономічної і фінансової стабільності. Погіршення зовнішньої економічної кон'юнктури спричинило зростання внутрішніх ризиків, які виступали визначальними факторами національного розвитку.

Уряди країн світу не мають у своєму розпорядженні стратегій подолання криз, а лише намагаються стримати її подальше розповсюдження. Якщо економічне зростання – це процес, здатний довгий час підтримувати сам себе, то це в тій же мірі стосується й економічного спаду.

Висновки. Проаналізовано фактори, що обумовлюють процеси розвитку світового фінансового ринку: зростання міжнародної торгівлі товарами і послугами (призводить до зростання супроводжуваних їх грошових потоків); транснаціоналізація виробництва (вимагає адекватного зростання прямих іноземних інвестицій); можливість миттєвого переміщення фінансової інформації при зниженні трансакційних витрат; дерегулювання і лібералізація правил переміщення капіталу; інтернаціоналізація банківських систем; інтернаціоналізація ринку корпоративних паперів, акцій; формування мережі офшорних центрів; режим плаваючих курсів; винахід похідних фінансових інструментів; формування міжнародної фінансової інфраструктури.

Сформульовано закономірності впливу процесів глобалізації на розвиток фінансової системи країни: нова якість динаміки факторів виробництва, що відображається в інтенсифікації міждержавного переміщення капіталу; зміни

форм і напрямків вивезення капіталу; посилення впливу кризи на глобальний рух капіталів; активізація грошово-кредитних процесів; формування глобальної системи регулювання фінансових систем (через транснаціональні банки). Суб'єктам глобалізації (транснаціональні банки) відповідають специфічні форми впливу на функціонування фінансової системи: транснаціональні банки приводять до створення глобального фінансового ринку, лібералізації системи зовнішніх запозичень, виникнення паралельно НБУ світових емісійних центрів; транснаціональні «країни-системи» впливають на національні фінансові системи через створення глобальних центрів влади, що призводить до втрати економічного суверенітету держави.

Доведено, що циклічність та дисбаланси розвитку світового фінансового ринку передбачають формування міжнародного співробітництва, адекватного рівню інтернаціоналізації продуктивних сил, що характеризується: динамічністю (фінансових потоків), нерівномірністю розвитку суб'єктів глобалізації; суперечливістю (інтересів суб'єктів глобалізації та її наслідків); структурністю; нелінійністю розвитку фінансової глобалізації в часі і просторі; протиріччям процесів глобалізації: між сталим світовим порядком і активними позиціями держав у захисті національних інтересів, між інтересами розвинених країн і країн, що розвиваються.

Простежується тенденція зростання кредитної заборгованості суб'єктів, спровокована стратегією кредитної діяльності іноземних банків, яка може виявитися фактором соціальної дестабілізації внаслідок неможливості суб'єктами обслуговувати свої кредитні зобов'язання. З огляду на особисті взаємовідносини між банком і клієнтом, особливо в корпоративній його частині, і в холдинговій структурі вітчизняного бізнесу, українські банки зможуть ще протягом деякого часу утримувати лідерство в обслуговуванні основного клієнта, але конкуренція на ринку корпоративних банківських послуг може позбавити їх і цих клієнтів, а активний прихід на національний ринок виробничих компаній – ТНК виявиться катализатором процесу експансії в Україну іноземного банківського капіталу.

Для України найбільший ризик загальносвітової фінансової дестабілізації простежується в таких аспектах. По-перше, ризик скорочення обсягів промислового виробництва. Може виникнути загальна напруженість у виконанні підприємствами своїх зобов'язань перед працівниками. По-друге, складнощі із залученням коштів із-за кордону у фінансовий і реальний сектор економіки. По-третє, додатковим зовнішнім фактором впливу на діяльність фінансової системи держави, є практично непередбачувана динаміка курсів основних валют на світовому ринку. Валютний курс є предметом контролю.

Рекомендується розробка і впровадження в банківську справу національних стандартів якості банківської діяльності, які повинні базуватися на узагальненні міжнародного досвіду в галузі технологій та організації ведення банківської діяльності з урахуванням рекомендацій Базельського комітету з банківського

нагляду та вимог чинного законодавства України. Запропоновано впровадження в практику методичних підходів до оцінки й контролю за ризиками, що знаходяться поза сферою першого компонента Базеля II, а саме: ризику втрати ліквідності, процентного ризику по інструментах, які не відносяться до торгового портфелю. Необхідно впровадження в повсякденну банківську практику оцінки прийняття ризиків новітніх методів, наприклад, економіко-математичних і статистичних.

Література:

1. Алексєєв А.А. Модель оптимізації активно-пасивних операцій комерційного банку [Текст] / А.А. Алексєєв, А.В. Розумний // Фінанси України. – 2000. – № 8. – С. 123-131.
2. Арефьев М.И. Концепция формирования источников финансирования инвестиций в экономике [Текст] / М.И. Арефьев // Финансы и кредит. – 2001. – № 11. – С.23.
3. Бурлачков В.К. Теоретичні основи грошово-кредитної політики та світова фінансова криза [Текст] / В.К. Бурлачков // Економіка України. – 2009. – № 2. – С. 49-59.
4. Банківські операції : [підручник] / [А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна та ін.] ; за ред. д-ра. екон. наук проф. А.М. Мороза. – [2-ге вид. випр. і доп.] – К. : КНЕУ, 2002. – 476 с.
5. Головнін М.Ю. Вплив фінансової глобалізації на грошово-кредитну політику [Текст] : теоретичні аспекти і реакція на фінансові кризи / М.Ю. Головнін // Економіка України. – 2009. – № 2. – С. 67-78.
6. Дзюблюк О.В. Грошово-кредитна політика в період кризових явищ на світових фінансових ринках [Текст] / О.В. Дзюблюк // Вісник НБУ. – 2009. – № 5. – С. 25.
7. Зимовець В.В. Фінансовий потенціал банківської системи України та ефективність його використання [Текст] / В.В. Зимовець, Н.М. Шелудько // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 1. – С. 139-155.
8. Луців Б.Л. Інвестиційний потенціал банківської системи України [Текст] / Б.Л. Луців, Т.Б. Стечишин // Фінанси України. – 2009. – № 9. – С. 67-77.
8. Кидуэлл Д.С. Финансовые институты, рынки и деньги / Д.С. Кидуэлл, Р.Л. Петерсон, Д.У. Блэкуэлл ; пер. с англ. – СПб. : Питер, 2000. – 554 с.
10. Пересада А.А. Управління банківськими інвестиціями : монографія / А.А. Пересада, Т.В. Майорова – К. : КНЕУ, 2005. – 388 с.
11. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / Л.О. Примостка. – К. : КНЕУ, 2004. – 468 с.
12. Прядко В.В. Кредитний потенціал комерційних банків у період економічної кризи [Текст] / В.В. Прядко, Н.С. Островська // Фінанси України. – 2009. – № 11. – С.73-77.
13. Фабоцци Ф. Управление инвестициями / Ф. Фабоцци; пер. с англ. – [Серия «Университетский учебник»]. – М. : ИНФРА-М, 2000. – XXVIII, 932 с.
14. http://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=40863
15. <http://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG>
16. <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/01/weodata/weorept.aspx?>
17. <http://index.minfin.com.ua/index/infl/?2012>